

Historische Kring Maarssen

VOOR AL UW TRANSPORTEN

**INTERNATIONAAL TRANSPORT-
EN LIJNDIENSTBEDRIJF**

H. van Elst & Zoon

**DIEPENDAALSEDIJK 10 MAARSEN
TEL. 1298**

Orgaan van de „Historische Kring Maarssen“

(Opgericht 11 sept. 1972, goedgekeurd bij k.b. van 25 april 1973)

Bestuur

Drs. D. Dekker, voorzitter
J. H. Witte, secretaris
Klokjeslaan 10
tel. : 03465-2117
N. van Tricht, penningmeester
giro: 2907376

Mevr. A. H. Hogenhout-Hofman
Mevr. S. W. Talen-Stooker
A. de Zwart
Mevr. J. G. Zwijns-Brink

Redactie

J. N. Servaas, D. v. d. Berg, D. Dekker en A. de Zwart

De geschiedenis van Maarssen in het eerste verenigingsjaar van onze Kring

De Historische Kring Maarssen vierde afgelopen jaar zijn eerste lustrum. Als leden van de Kring hebben we misschien meer bewust dan voorheen de geschiedenis van Maarssen gedurende de laatste vijf jaren beleefd.

Toch is het een buitengewoon zware opgave voor ons om bijvoorbeeld de historie van Maarssen van 1972-1973 te schrijven. In de eerste plaats heb je, evenals bij de beschrijving van Maarssen van 1824, geschreven teksten nodig om een hoog waarheidsgehalte te bereiken. Nu, die teksten zijn er, dag- en weekbladen hebben tal van gebeurtenissen vastgelegd.

Je kan dan een keuze maken uit honderdvoudige gegevens en je vraagt je daarbij al kiezende af, is alles wel opgeschreven en is het goed opgeschreven.

Tegelijkertijd besef je, dat, wat tot nu toe in onze periodiek kwam, een gevolg was van toevaltreffers: het vinden van oude raadsnotulen, verkoopakten en oude afbeeldingen. Maak je zo'n overzicht dan heb je natuurlijk voor de toekomst van de Kring belangwekkend werk verricht. Stel je voor, dat de redactie van onze periodiek zo'n overzicht vond van het jaar 1677, of 1777 of 1877! We zouden het onmiddellijk in extenso afdrukken.

Deze overwegingen en nog meer hebben ons ertoe gebracht aan ons redactielid Jan Servaas te vragen zo'n overzicht te maken van 1972-1973.

Gelukkig was hij daartoe bereid en maakte hij dankbaar gebruik van het documentatie-materiaal dat mevrouw J. G. Zwijns-Brink in de afgelopen jaren voor de Kring verzamelde. Hij vergat hierbij niet een lijn naar de vorige eeuwen te trekken.

De Redactie.

Maarssen omstreeks 1972

Oprichting Historische Kring Maarssen

Een kleine kring van Maarssense mensen met belangstelling voor de historie kwam op 12 september bijeen ten huize van de heer R. Pos, Dr. Ariënslaan 68, om de wenselijkheid te bespreken tot het in het leven roepen ener vereniging of stichting met het doel belangstelling te wekken voor de geschiedenis in het algemeen en in het bijzonder voor die van de gemeente Maarssen. De initiatiefnemers, die de plannen tot stichting van een historische kring beoogden te realiseren, waren de heren D. v. d. Berg, Drs. D. Dekker en R. Pos. Het vóóroverleg leidde tot een bijeenkomst in de Raadzaal van "Goudestein" op 30 november 1972, welke door vele genodigden werd bezocht. Het initiatief tot oprichting van een historische kring werd met algemene instemming begroet. Daarna vertoonde de heer W. J. B. Dres, leraar Mavo - inmiddels helaas overleden - dia's, betrekking hebbende op Maarssen en de Vechtstreek, welke met grote belangstelling werden bekeken. Voorts werd de Oudheidkamer bezocht. Wij bestaan dus thans vijf jaar, een lustum! De kring is in 1977 tot meer dan 400 leden gegroeid, een bewijs dat in deze gemeente veel interesse voor Maarssens verleden bestaat.

Het voorlopig bestuur (voorzitter de heer Dekker, secretaris de heer D. v. d. Berg en penningmeester de heer N. van Tricht met de overige leden de heer R. Pos en mevrouw J. G. Zwijns-Brink) nodigde belangstellenden en hen, die zich reeds als lid meldden, uit voor een eerste officiële ledenvergadering op 29 januari 1973 in "Het Trefpunt", alhier. In deze vergadering werden de bestuursleden herkozen. Bovendien werden de statuten van de Historische Kring Maarssen vastgesteld.

Werkzaamheden aan Passage begonnen (Oktober 1972)

Een passage tussen Kaatsbaan en de parkeerplaats! Met vitrines! Het klinkt groots. Passages immers zijn er in Den Haag, Parijs enz. Het initiatief tot realisering hiervan ging uit van de winkeliersvereniging "De Kaatsbaan". Het doel was de verlevendiging van deze winkelstraat.

Station N. S. Maarssen

Slechts enkele treinen stopten jarenlang aan

dit kleine station. Toen was er nog geen "stad" Maarssenbroek. Er waren weiden en boerderijen, 'n schilderachtig geheel. In oktober 1972 waren de plannen tot stichting van een sateliëstad zo ver gevorderd, dat met de uitvoering hiervan kon worden begonnen. Daarom besloten de N. S. Maarssen in 1974 op te nemen in een uurdienst, later, bij voldoende belangstelling, uit te breiden tot een halfuursdienst.

En zo is de toestand in 1977. Een grote wens is een nieuw modern station, na sloping van het oude, in het leven te roepen. Maarssenbroek is thans zó gegroeid, dat de stichting van een dergelijk station zeker verantwoord is te achten.

Voor wie 't nog niet weet: Maarssenbroek was tot 1853 een kleine gemeente, in dat jaar door Maarssen geannexeerd!

Reconstructie Maarsseveense Vaart

Wel hard nodig! Voor het eind van 1972 hoopte men met de reconstructie klaar te zijn, maar alleen één gedeelte tot de Heerenweg. Een weg met een fietspad, zodat aan de gevaarlijke situatie ter plaatse een einde komt. Ik lees in de V. A. R., dat het plan Zandweg-Oostwaard op de helling staat. Thans in de ijskast!

Ford 1973 show Roeleveld

Ter gelegenheid van de ingebruikneming van de nieuwe showroom hield Autobedrijf Roeleveld B. V. van 13 t/m 21 oktober 1972 een show, een grote Ford 1973-show. Voorheen was daar, hoek Binnenweg-Straatweg, een houthandel.

Straatverlichting in antieke stijl op Herengracht en Langegracht. November 1972. Plan voor deze verlichting zal nu spoedig worden uitgevoerd. Eenzelfde soort verlichting was reeds op de Schippersgracht gerealiseerd. Dat alles was een grote verbetering. De grachten kregen bepaald een romantisch karakter. Een illustere verlichting!

Beeldarchief

Het was gewenst, in verband met de vele veranderingen in Maarssen een beeldarchief in het leven te roepen. Daarom werd in de V. A. R. een verzoek gedaan om foto's en andere afbeeldingen tijdelijk aan de gemeen-

te af te staan teneinde tot reproductie daarvan over te gaan. Uit historisch oogpunt bijzonder belangrijk. En niet alleen afbeeldingen van Maarssen, maar ook van Oud Maarsseveen, Tienhoven, Oud Zuilen en Maarssenbroek. Wij doen derhalve een beroep op de ingezetenen zo'n collectie te helpen samenstellen. Dat schenkingen voor de Oudheidkamer welkom zijn spreekt vanzelf.

Dokter De Mol 25 jaar arts te Maarssen

Op 17 november 1972 verscheen in de krant een uitvoerig verslag over het doktersfeest van dokter De Mol, 25 jaren arts alhier. Er was grote belangstelling bij die gelegenheid in het Maria Dommerhuis. Vele dankbare oud-patiënten onder de velen, die de populaire arts de hand drukten. En er werd door de burgerij een prachtig cadeau, een antieke zilveren broodschaal, aangeboden. Talrijk waren zijn activiteiten buiten zijn grote praktijk, zoals zijn grote inzet voor de stichting van het Maria Dommerhuis. Nog vele jaren in het belang van de gezondheid der Maarssenaren worden U toegewenst, dokter De Mol!

Passage geopend

Dat gebeurde op dinsdagavond 27 november 1972. Burgemeester Waverijn complimenteerde de Kaatsbaanwinkeliers voor wat zij gepresteerd hadden. "Voor heel Maarssen een evenement!" En terecht. Spreker riep een ieder toe, waar te maken de slogan: "Koop dan in den vreemde niet, wat ons eigen Maarssen U biedt".

Werkgroep bezorgd over "Endelhoven"

De Werkgroep Milieuhygiëne deed in december 1972 in een brief aan het gemeentebestuur suggesties aan de hand met betrekking tot het terrein van het allengs in een rufne vervallende "Endelhoven"; staande op de Monumentenlijst! Suggesties niet t. a. v. het gebouw zelf, doch betreffende het creëren van een groengordel op dit terrein. Inderdaad is thans een aantrekkelijk plantsoen ontstaan, doch "Endelhoven", onlangs bovendien nog geteisterd door een storm, is na een lange lijdensgeschiedenis ten gronde gegaan. Een droevige episode in de historie van Maarssen!

Weg vrij voor 8000 woningen

December 1972. Goedkeuring door G.S. van Utrecht van het bestemmingsplan "Maars-

senbroek": 30.000 inwoners zullen zich daar kunnen vestigen. Het plan, voorlopig 8.000 woningen omvattende, moet uiterlijk in 14 jaar gerealiseerd worden. Hoofdzakelijk voor de "overloop" van de bevolking uit het Vecht- en plassegebied en de regio (een nieuw woord voor streek, gebied) Utrecht. Tot heden - 1977 - zijn in snel tempo grote wijken met bruggen en tunnels verzeen. Wijken met originele namen als Bloemstede, Boomstede, Fazantenkamp en Duivenkamp. En er is ook een Sporthal!

Nieuwbouw Christelijke-Gereformeerde Kerk

Op 21 december 1972 werd de nieuwe kerk aan de Diependaalsedijk in gebruik genomen. Ds H. de Graaf leidde de plechtige dienst. Dominees uit de omgeving hielden toespraken. De jeugd schonk een gerestaureerde Statenbijbel. Burgemeester Waverijn zei verheugd te zijn, zowel over dit fraaie gebouw als met de plaats van het gebouw en de aanwezige parkeerruimte. Medewerking ter opluistering van dit gebeuren werd verleend door het Christelijk Gemengd Koor "Excelsior". En niet te vergeten de preekstoel, en stuk mooi vakwerk van de heer E. Mook. Het ontwerp van de kerk is van de heer A. van Ancum te Hilversum.

Het gebouwtje aan de Parkweg, daterende uit het begin dezer eeuw, werd gesloopt. Als de + 1910 fungerende voorganger herinner ik mij Ds N. Bijdemast, wonende aan de Langegracht.

Wond in Kaatsbaan wordt geheeld
Welke wond op de hoek Kaatsbaan-Diependaalsedijk? Wel, die ontstond door de brand, in het begin van 1972, van het pand De Graaff C. V. In oktober van dat jaar werd begonnen met de bouw van de nieuwe zaak voor het kinder- en damesmodehuis. Men hoopt dat de zaak in april 1973 zal kunnen worden heropend.

"Nonnerie" bijna gereed

Januari 1973. De volgende maand zal een exclusief restaurant "De Nonnerie" aan de Langegracht worden geopend. Het oude pand "Hoonnoord", voorheen een te huis voor enkele ouden van dagen, door nonnen verzorgd, werd door de heer G. van Schaik, a-hier, gekocht. Het huis werd grondig geres-taureerd en is herschapen in een fraai Oud-hollands ingerichte hotel-restaurant-acco-modatie, zoals de krant schrijft. Een Fran-se keuken zal 't zeker op culinair gebied goed doen. Alle succes toegewenst voor de heer en mevrouw Van Schaik.

Dokter Eyma neemt afscheid

Wederom een dokter in het middelpunt van de belangstelling. Op 23 januari 1973 werd dokter en mevrouw Eyma een receptie in de "Maria Dommerstichting" aangeboden, daar de dokter na bijna 40 jaren zijn prak-tijk heeft neergelegd en deze heeft overge-dragen aan zijn opvolger, dokter J. W. Rijntjes. De familie Eyma werd een ge-schenk aangeboden, bijv. in de vorm van een buitenlandse reis. Zeer velen waren ter receptie aanwezig. Vele oud-patiënten drukten de populaire arts de hand en gaven

blijk van hun dankbaarheid voor de goede zorgen aan hen gewijd. Namens het door de patienten gevormde comité zei de heer J. v. d. Lugt o. a. : "U hebt getoond t. a. v. Uw beroep hoge morele en ethische opvat-tingen te huldigen. Dit is in Uw praktijk duidelijk tot uitdrukking gekomen. Uw pa-tiënten waren voor U geen gevallen, maar patiënten met hun eigen psychologische achtergronden, waartoe door U veel begrip werd opgebracht". Ook burgemeester Wa-verijn, steeds wel ter tale, dankte de schei-dende dokter voor het vele, ten behoeve van de gemeenschap, verrichte werk.

Maarssen heeft weer een nieuw gymlokaal

In januari 1973 werd het nieuwe gymlokaal

aan de Huis ten Boschstraat door de heer M. van Arkel, inspecteur voor de lichame-lijke oefening bij het l. o. geopend. Dit lo-kaal biedt volgens de inspecteur aan een + 1000 jongeren en ouderen gelegenheid iets aan het bewegingstekort te doen. Ongetwijfeld een zeer juiste opmerking! De zaal heeft een oppervlakte van 12 x 23 meter met een vrije speelhoogte van 5,5, meter. Verdere tech-nische bijzonderheden zal ik U maar bespa-ren. Op een verzoek van enkele jeugdige gymnastes ("och burgemeester, spring 's effe mee") toonde de burgemeester, dat het bok- en touwtjespringen hem uitstekend af-ging. Doch onderwijswethouder Romkes, op zijn gebied zo bedreven, oogstte minder succes! In mijn jeugd (+ 1910) werd gymnas-tiekonderricht gegeven in het inmiddels ge-sloopte, primitief ingerichte, gebouwte na-bij de o. l. school aan de Breedstraat, welk in de loop der jaren een andere bestemming kreeg. Wel een grote vooruitgang, wat het onderwijs betreft.

Opspuiten van bouwgrond Maars-senbroek gestart

Onder slechte weersomstandigheden werd in februari 1973 door burgemeester Waverijn met vertegenwoordigers van "Infra Consult" en "C. S. O." de persleiding in gebruik ge-steld, als gevolg waarvan het uit de Spiegel-polder bij Nederhorst den Berg aangevoerde zand naar Maarssenbroek werd gepompt. Dit evenement gebeurde op de grote zuiger van de oostelijke oever van het Amsterdam-Rijnkanaal nabij het plan "De Reizende Man".

Tropische vogels in park Goude-stein (febr. 1973)

Een attractie is de volière in dit park, waar de vogelliefhebbers vogels van velerlei plu-image uit verschillende delen onzer aarde zijn te bewonderen. De zorg voor deze bees-tjes is toevertrouwd aan de voorman-tuin-man, de heer G. van Houten. Er zijn o. a. Australische groenvleugelduiven. Er is ook de fraaie roodkuifkardinaal uit Zuid-Amerika. Voorts buitelen hier rond zwartkoportolanen uit India. 't Is alles zeer boeiend en fleurig.

Willem Voorneveld succes in Inzell

We schrijven februari 1973. Het Algemeen Nieuwsblad van 23 februari berichtte: "De zestienjarige Mavoscholier Wim Voorne-veld te Tienhoven heeft dezer dagen voor het eerst deelgenomen aan schaatswedstrijden in het buitenland. Hij nam hier (kennelijk

wordt bedoeld Inzell) als enige Nederlandse jongen deel aan de zg. open Duitse kampioenschappen, die officieus gelden als de Europese kampioenschappen voor aspiranten". Hij werd 1e op de 1500 meter, 2e op de 1000 meter en tweemaal 3e op de 500 meter. Wim zei, dat hij erg blij was, dat hij tweede is geworden in het algemeen klassement, in aanmerking genomen dat er + 35 deelnemers waren. Maarssen en Tienhoven kunnen trots zijn op hun Wim Voorneveld!

Start bouw Parkwegbrug in voorjaar (1973)

Onderhandse aanbestedingen zowel van het mechanische als van het bouwkundig gedeelte van de brug hebben inmiddels plaatsgevonden. Kosten geraamd op f 2.400.000,-! Het wordt een basculebrug met een rijweg van 9 meter en een trottoir van 2 meter. 't Was dan zover. De krant schreef: "Hierdoor zal eindelijk een van de belangrijkste verkeersproblemen in Maarssen tot een oplossing worden gebracht, daar de verkeersdruk in de Kaatsbaan aanmerkelijk zal verminderen". Valse hoop! De situatie in deze winkelstraat is thans, 1977, eerder verergerd dan verbeterd. Passeren is vaak een gevaarlijke zaak!

Historische Kring Maarssen doet belangrijk werk

Zo schrijft op 4 april 1973 "De Vechtstroom", slechts enkele maanden na haar oprichting. De kring houdt zich bezig met het opzoeken van overblijfselen, eeuwen lang in de grond verborgen, welke resten kunnen bijdragen tot verrijking van onze kennis der historie van Maarssen. Een archeologische groep, welke werkt in samenwerking met een archeoloog en gemeentewerken alhier is naarstig

aan de slag gegaan. Hebben de Romeinen in deze streek sporen achtergelaten? Wel weten we dat versterkingen zijn aangelegd of gebouwd langs de Rijn, vanaf de Noordzee tot de Donau. Zij voeren met hun vloten over de Vecht, via het Flevomeer in de Oceanus Germanicus naar Germania om volksstammen in het N. W. van het tegenwoordige Duitsland te onderwerpen (Cherusken, Chauci enz.). Men veronderstelt daarom, dat benoorden de Rijn, dus ook in onze gebieden, geen forten zijn aangelegd. Maar wie weet, of ijverig naspeuren tot andere conclusies zal leiden!!

Grote uitbreiding "Hema" te Maarssen

Goed nieuws voor de Hema-klanten! De Hema in Maarssen krijgt er ruim 200 vierkante meter verkoopruimte bij! Na lang speuren is de heer Plevier erin geslaagd een oplossing te vinden voor het nijpend ruimteprobleem. Het magazijn is hiervoor verplaatst naar de voormalige hervormde kapel naast de "Diligence". De vrijgekomen ruimte wordt nu als winkel in gebruik genomen. Aldus de krant (20 april 1973). Het verkoopsysteem zal enige veranderingen tonen, daar nog meer dan tevoren de artikelen in zelfbediening kunnen worden gekocht. Bovendien zijn er ruimere uitstalmogelijkheden.

Leden Symfonieorkest demonstreren instrumenten op school

Op 27 maart 1973 gaven drie blazers van het U.S.O. enkele muzieklessen op de Doornburgherschool. Gedemonstreerd werd met de dwarsfluit, altfluit, piccolo, hobo en alt-hobo, maar ook met de klarinet en de bas-klarinet. Het initiatief voor deze demonstratie ging uit van de ouders van een leerling alsmede van één der musici van het U.S.O. Dat dergelijke activiteiten de interesse van de jeugd kunnen stimuleren is zeker. Ook het hoofd der school, de heer Homan, toonde zich enthousiast over dit initiatief.

Niekerk 50 jaar verhuizingen en pianovervoer

Het U. N. schrijft op 7 april 1973 o. a.:

"In 1923 begon de heer Niekerk een 'sleperij annex verhuizingen' met paard en wagen, gekocht met het lang gespaard geld. 'In dienst (militaire dienst) verdiende ik zeventig cent (per dag?) en daar hield je twintig cent van over'. Zijn grootvader was koetsier op 'Huis ter Meer' en is, nadat dit trotse buitengoed werd verkaveld, met een bodedienst gestart. 'Maar ik had geen zin

Joh. Niekerk - Verhuizingen en Transporten

om elke dag hetzelfde te doen". De heer Niekerk vestigde zich in "Overkerok" aan de Zandweg. Hij reed 16 jaar met paard en wagen, daarna, met de tijd meegaande, met een auto. En dan maar verhuizen, voor bijvoorbeeld 18,- (!!) naar Amsterdam. Men kan 't - dank zij energie en liefde voor 't vak - ver brengen, want nu bezit het bedrijf (gedreven door drie zoons en een moeder) vijf auto's. De heer Johan Niekerk (vader) geniet van de welverdiende rust. Zijn liefhebberij gaat nog uit naar paarden. Het jubileum werd in de familiekring gevierd.

Wethouder slaat paal voor brug
Dd. 18 april 1973 sloeg de toenmalige wethouder van openbare werken, C. G. J. van den Oosten, de eerste paal voor de Parkwegbrughoofden. Bij dit historisch feit waren o. a. tegenwoordig burgemeester Waverijn, wethouder Romkes, secretaris Zantinga, Ir. Sipkes van Infra Consult, raadslid Broeke en de directeur van gemeentewerken, de heer Sijens. En wethouder Van den Oosten zei, dat nu eindelijk na 4 x (?) beslissen in de raad er toch een brug komt, de Parkwegbrug. Velen hadden liever gezien dat de nieuweling "Termeerbrug" zou heten. Een herinnering aan het luisterrijk verleden van "Termeer". Naar mijn bescheiden mening zinvoller!

1e Paal Maarssenbroek in de grond

Op 27 april 1973 werd de eerste paal voor de woningbouw in Maarssenbroek geslagen. Door het lid van Gedeputeerde Staten der provincie Utrecht, Mr. W. R. van der Sluis. Dit evenement werd bijgewoond door + 125 genodigden, w. o. burgemeester en me-

vrouw Waverijn, gemeenteraadsleden enz. Het plan Maarssenbroek wordt uitgevoerd in vier fasen. De eerste omvat de wijk met de veelbelovende naam "Bloemstede", waar 700 woningen zullen verrijzen. Maarssenbroek zal een eigen levensgemeenschap vormen dus, om misverstanden te voorkomen, geen zelfstandige gemeente. Tussen de woonbuurten zal zich geen doorgaand verkeer bewegen. Er zal één toegangsweg zijn. Voorts voor fietsers en voetgangers viaducten en tunneltjes. Dat aan de nodige bushaltes werd gedacht, spreekt vanzelf. Aarden wallen zullen geluidshinder moeten voorkomen. En er is gedacht aan nauwkeurige bewegwijzering, zodat de bezoekers van Maarssenbroek zich niet in een doolhof zullen wanen. Tot slot: de kosten van het gehele plan worden geraamd op 1 miljard gulden. De beste wensen voor de groei en de bloei van de satellietstad!

De prins te paard

"In "de Vechtstroom" van 16 mei 1973 schreef de heer R. Pos, alom bekend als auteur van artikelen betreffende de geschiedenis van Maarssen en omgeving, over het verleden van "De Prins te paard" aan de Breedstraat, alhier. Aanleiding hiervoor was het feit, dat het gerestaureerde Concor dia, eens Heerenlogement geheten, is gedoopt tot "Prins te paard". In de 18e eeuw was het een Veerhuis-herberg, vanwaar, aldus de schrijver, eenmaal per dag de beurtschippers naar Utrecht en Amsterdam voeren. Ook passagiers maakten van dit vervoermiddel gebruik. 't Zal wel een lange reis naar Amsterdam zijn geweest, doch de tijd werd gedood met gezellige kout. De herbergier had de taak de bel voor vertrek te

Eerste paal van de Termeerbrug

luiden. Miste men de boot, dan werd de tocht een dag uitgesteld. Eerst in 1843 kon men de trein nemen. Een grote verbetering was dit nieuwe middel van vervoer, zeker in die dagen, een omwenteling op vervoersgebied!

Begaan met het lot van de arbeiders, kocht pastoor A. Ariëns, eind vorige eeuw het pand om het in te richten als arbeiderskoffiehuis. Echter mocht er geen alcoholische drank worden geschonken, want Ariëns was 'n groot drankbestrijder. Toen heette het "huis-Concordia". Waarom het huis voorheen "De Prins te paard" heette, is één van de vele historische raadsels. Heeft daar eens een of andere Prins vertoefd, uitrustend van zijn rit?

Modecentrum open

Dd. 29 mei 1973 opende burgemeester Waverijn het nieuwe modecentrum van De Graaff C. V. aan de Kaatsbaan. Zoals we hierboven schreven ging het oude pand begin 1972 in vlammen op. Met grote energie werd met het herstel begonnen, 't Werd een modern magazijn met grootstedse allure. Op allerlei gebied wat de mode betreft, kan men hier terecht. Als U 't nog niet weet: Tiener en twen kunnen hun hart ophalen op de 3e tussenverdieping.

Noodweg 28 juni open

Dan gaat de noodweg tussen Zandweg en de Huis ten Boschstraat voor het verkeer open. "De omlegging van de weg wordt door pijlen aangegeven. Of dit 's avonds ook verlicht is voor de niet-Maarssenaar, die van de situatie niets afweet, moeten we maar afwachten", schrijft de V. A. R. van 29 juni 1973.

Huize "De Wolfshoek" verzor-

gingstehuis voor 42 bejaarden

Dit huis, hoek Straatweg-Stationsweg, was oorspronkelijk een in 1913 gebouwde particuliere villa, bewoond door de familie Wolff. Het eerste huis aan de Stationsweg. De heer Wolff was jarenlang wethouder dezer gemeente. Na het overlijden van mevr. de wed. Wolff werd daar een bejaardenpension gevestigd. Vele jaren werden de oudjes aan de uitstekende zorgen van mevrouw Zwart en haar zuster toevertrouwd. De Stichting "De Zonnehof", de volgende eigenares, laat het huis verbouwen tot een veel groter geheel voor 42 bejaarden (juli 1973). Zoveel mogelijk zal 't oorspronkelijk uiterlijk van het huis worden gehandhaafd. Het probleem waar de bejaarden (9) tijdens de verbouwing zullen worden gehuisvest, is opgelost door de bouw van een houten onderkomen, bestaande uit enkele kamertjes. In het oude huis zullen een grote eet-recreatiezaal en keuken worden ingericht. 't Wordt allemaal een aan de eisen des tijds voldoende bejaardentehuis. Dat er een lift en centrale verwarming zullen zijn, is vanzelfsprekend. Het gereconstrueerde en aan te bouwen gedeelte worden, naar men hoopt, eind 1973 in gebruik genomen. We schrijven november 1977 en vastgesteld kan worden, dat directeur en medewerkers (sters) alles doen om de levensavond der bewoners zo prettig mogelijk te maken. Het is een uitstekend bejaarden-centrum geworden.

Oud-Utrecht in Maarssen

Een delegatie van de Vereniging Oud-Utrecht ter sterkte van + 80 man werd op één der zaterdagen van september 1973 door burgemeester Waverijn en wethouder Mr. Waage in "Goudestein" ontvangen. Na de begroeting werd het gezelschap door leden van de Historische Kring Maarssen rondgeleid

De Wolfshoek voor de verbouwing

Foto's ontleend aan oude kranten

in de Oudheidkamer. Met grote belangstelling bekeek men alles wat de historie onzer gemeente betreft. Van deze gelegenheid werd gebruik gemaakt een kleine tentoonstelling van in Maarssen opgegraven voorwerpen, het resultaat van ijverig speuren der archeologische groep, te bekijken. De bezoekers psraken hun waardering uit voor hetgeen door deze groep was gepresteerd. De "Vereniging Oud-Utrecht" vierde in 1973 haar 50-jarig bestaan. Eveneens werd de N. H. kerk bezocht welke grote indruk op de bezoekers maakte.

M. Schieveen werkte 45 jaar in de panovens

Aan de Dorpsstraat te Oud-Zuilen staat nog een zeer bouwvallige schuur met panoven, herinnering aan de dakpannenindustrie, welke eeuwenlang in Zuilen bloeide. In 1973 werd er druk over gediscussieerd of de schuur behouden moest blijven. De Historische Kring Maarssen streed voor het leven van dit bijna te gronde gaande bouwsel. Een bezoek werd gebracht aan de oven. Men was diep getroffen door de slechte toestand van de schuur, zó zeer, dat men door de gaten in het dak naar buiten kon kijken. Aan deze bezichtiging nam ook deel mej. Dr. Johanna Hollestelle, die promoveerde op haar dissertatie "De steenbakkerijen in de Nederlanden tot 1560". Men besprak de mogelijkheid om een stichting tot behoud der oven in het leven te roepen doch het is er nooit van gekomen. Oorzaak: er was (is) geen geld voor dit doel beschikbaar! Een droevige zaak! En het verval gaat door. Regen en wind belagen het gebouwtje tot het geheel

instort. De laatste eigenaren waren de gebr. Weener, van wie de heer G. Weener een bekende, helaas op jonge leeftijd reeds slechtiende, persoonlijkheid in "Oud-Zuilen" was. Hij bewoonde destijds "Diedrichstein" op enkele meters afstand van deze oude oven. In "de Vechtstroom" van 19 september 1973 lezen we een klein artikel over Schieveen's werk op de ovens. We laten hem aan het woord: "Het was altijd hard en hard werken in 't begin van 's morgens 5 uur tot 's avonds 7 uur, maar ik zou niet anders gewild hebben. Er heerste altijd een gezellige sfeer. De mensen waren het veel meer met elkaar eens dan nu. Of het slecht werk was? Nou, als je de blauwe oven dicht moest doen, had je 't wel even slecht, maar verder ging het nog al". Een blauwe oven was een oven waarin blauwe dakpannen "gaar" gemaakt werden. Uit de klei werden eerst de voorwerpen gevormd, op rekken gelegd en dan gedroogd tot ze goed wit waren. Daarna de oven in, + acht dagen lang, de rode een dag of vier. De oven was van begin april tot half oktober in bedrijf. Op vorst-vrije dagen was het klei steken. In de twintiger jaren verdiende men daar plusminus f 24. - per week!

Aan het einde van een stukje historie van Maarssen gekomen, wil ik nog enkele regels wijden aan de viering van het 5-jarig bestaan onzer vereniging. Het was zinvol dat dit feit herdacht werd in de raadzaal van "Goudestein" met zijn rijke geschiedenis. De zaal, met kaarslicht, was voor deze gelegenheid zeer sfeervol ingericht. De belangstelling was zo groot, dat ieder nauwelijks kon zitten. De

voorzitter, drs. Dekker, opende deze gezellige bijeenkomst met een geestige inleiding. Daarna verwelkomde hij mevrouw Ingrid Deij (fluit) en de heer Jan Jansen, die het clavecimbel zou bespelen. Zij brachten werk Michel Blavet, Georg Philip Telemann, Giovanni Platti, Johan Christoph Friedrich Bach, Domenico Scarlatti en Johann Sebastian Bach ten gehore. Beide musici gaven uitleg over de betekenis van genoemde componisten der 18e eeuw, alsmede over de instrumenten welke zij lieten horen. Deze toelichting en het concert werden door de aanwezigen met grote aandacht gevolgd en beloond met groot applaus. De voorzitter dankte namens de bezoekers mevr. Deij en de heer Jansen voor het genot hun geschenken en besloot zijn betoog met een klein gedicht van niemand minder dan Constantijn Huygens, in de 17e eeuw gast op "Goudestein":

"Nu weet ik het Maarsseveen
en het is licht versinnen
Waarom U Goudestein
van velen wordt bemind
't Zijn twee lieve dingen die het doen
En die men er altijd vindt
de soete Vecht voor deur
en soete Vocht van binnen".

Dat beide musici bloemen kregen, sprak voor zich. Nadat de heer Dekker hen, onder applaus, uitgeleide had gedaan konden de vele belangstellenden dia's van de heer en mevrouw Hogenhout-Hofland over "Goudestein" met toelichting bewonderen dan wel de voorwerpen in de Oudheidkamer bekijken, waarvan druk gebruik werd gemaakt. Het was daar vooral overvol. Leden van de Kring gaven inlichtingen over hetgeen werd geëxposeerd. De belangstelling daarvoor was groot.

Jan Servaas.

Ontevredenheid over het onderwijs op de school aan de Kerkweg in 1824

Honderd en veertig kinderen in één vertrek

In het begin van de vorige eeuw genoten de Maarssense kinderen onderwijs bij meester Mulder in het rechter gedeelte van het eerste huis van de rij woningen, die nu nog het plein van de Hervormde Kerk op de Kerkweg aan de oostkant begrenzen.

In 1823 zaten daar honderd kinderen aan tien lange, smalle schrijftafels. Het was er benauwd, maar het zou nog benauwder worden. In hetzelfde jaar overleed, zo lezen we in de Maarssense notulen, "de Roomsche onderwijzer", die elders in het dorp veertig kinderen onderricht gaf in schrijven en rekenen. Hij werd niet vervangen en daarom moesten de kinderen aan de Kerkweg wat inschikken, zodat er nu veertien in plaats van tien aan één schrijftafel zaten. Volgens de schoolwet van 1806 had de gemeente Maarssen een ondermeester moeten benoemen, toen het aantal kinderen meer dan zeventig bedroeg. Dit was niet gebeurd en zo stond Meester Mulder er alleen voor.

Zeer waarschijnlijk heeft hij gewerkt volgens het monitor-systeem en gaf hij de leerlingen, die hun vriendjes wat voor waren, de opdracht om kleine groepjes jongere leerlingen te helpen. Maar of dat goed ging aan de Kerkweg?

Brief van de Heer Gouverneur van de Provincie

Op 9 augustus 1824 leest de Schout van Maarssen een brief voor aan de gemeenteraad, waarin de Heer Gouverneur van de Provincie Utrecht bericht, dat de provinciale commissie van onderwijs meent, dat de "achterlijkheid" in het onderwijs te wijten is aan:

1. Slechte schoollokalen
2. Slechte of onvoldoende schoolmeubelen en hulpmiddelen
3. Afgeleefdheid, onkunde en geringe ijver van de onderwijzer.

Na langdurige beraadslaging stelt de raad met betrekking tot de eerste twee punten vast, dat het lokaal niet slecht, maar integendeel zeer goed is! Voor 140 kinderen is het wel is waar te klein, maar er zal aan de Kerkeraad van de Hervormde Gemeente, aan wie het lokaal behoort, gevraagd worden "enige vergroting te bewerkstelligen door vertimmering", of, indien de Kerkeraad tot verkoop bereid is, het lokaal voor gemeenterekening te vergroten. De raad is verder van mening dat de schrijftafels niet vervangen kunnen worden door tafels van een nieuw model, omdat het schoollokaal voor zulke meubelen te klein is.

Ziezo, wat de eerste twee punten betreft in de brief van de Gouverneur, had het gemeentebestuur zich met bovenstaande beantwoording van elke blaam gezuiverd. Maar wat te doen met de afgeleefdheid, onkunde en geringe ijver van Mulder, die niet eens een klas van 140 kinderen aankon?

Ja, meester Mulder was ongeschikt, bij hem lag de schuld van de achterlijkheid van het onderwijs.

"Maar", zegt de slimme schout, "wij moeten aan de Grootachtbare Heren in consideratie geven, dat het niet met de Liefde voor de evenmens strookt, onderwijzer Mulder, die zijn vrouw heeft verloren en met acht kinderen is blijven zitten, thans geheel op zij te zetten en hem, zoals het spreekwoord luidt, met zijn kroost tot de bedelstaf over te brengen."

Mulder was in 1809 door de plaatselijke schoolcommissie geëxamineerd en als onderwijzer toegelaten tot de tweede rang, d. w. z. hij kon lezen, schrijven en rekenen (vierde rang), hij kon rekenen met breuken (derde rang) en hij had voldoende kennis van aardrijkskunde en geschiedenis (tweede rang).

Men zou de Gouverneur tevens berichten, dat men, om de gemeente niet blijvend te belasten met een ongeschikte onderwijzer, in dezelfde raadszitting besloten had een adjunct-onderwijzer aan te stellen. Men dacht daarbij aan een plaatsgenoot, onderwijzer Doesburg, die volgens de Schout, "meer kennis droeg van de nieuwe leerwijze van Prins dan meester Mulder". Bedoeld zal zijn, dat Doesburg op de hoogte was van de nieuwe methode van aanvankelijk leesonderwijs van P. J. Prinsen, die in 1820 een zgn. leesmachine (letterkast) had ontworpen. Deze kast bestond uit drie delen: links een kast voor klinkers, rechts voor medeklinkers en in het midden een zetraam voor de te vormen woorden. Toch was meester Doesburg niet goed genoeg voor de

tweede rang of... was hij te jong. Zijn komst in het schoollokaal aan de Kerkweg betekende salarisvermindering voor meester Mulder en zijn kroost. Een derde deel van de schoolgelden moest Mulder afstaan aan Doesburg!

Brief van ouders uit Maarssenbroek

Op 20 november 1826 komt er een brief bij de Maarssense gemeenteraad van ouders uit Maarssenbroek, die schrijven dat voor het medegebruik van de school aan de Kerkweg, door Maarssenbroek jaarlijks f 40 wordt betaald, maar dat het voor de ingezetenen van Maarssenbroek aangenaam zou zijn, als er voor het onderwijs aan de eerstbeginnenden een betere onderwijzer dan Doesburg wordt benoemd. De raad besluit om dorpsonderwijzer Doesburg door de raadsleden J. Dolmans en S. Deeges "onder het oog" te laten brengen dat hij zijn plichten moet nakomen; bovendien zal hij berispt worden in verband met zijne ongeregelde heden in schooltijd. Overigens zal men de ingezetenen van Maarssenbroek berichten, dat Doesburg korteling de tweede rang heeft verkregen en dat hij voldoende bekwaamheden bezit en er "diensvolgens niet kan getreden worden in de opgelegde begeerte der ingezetenen van Maarssenbroek"! Een vreemde maar een prettige beslissing voor Doesburg, die van Prins zoveel goeds wist!

De Kerkeraad had in 1825 al laten weten, dat het huis met schoollokaal niet verkocht werd, maar dat de gemeente Maarssen het lokaal, voor eigen rekening wel is waar, mocht vergroten. Dit aanbod werd niet geaccepteerd. Maarssen koopt een gedeelte van de huizinge Richmond en zal daar in 1827 met veel ceremonieel een tweeklassige school openen.

Dick Dekker.

Bisschop Liudger te Maarssen geboren?

In onze periodiek, jaargang 2 pag. 35, vraagt H. Lubbers, de auteur van bovenstaand artikel om reacties. De heer J. van Veldhuizen raadpleegde daarvoor verschillende bronnen, t. w.

1. J. E. A. L. Struick: Zuilen, Utrecht 1973

2. W. Bilderdijk: Geschiedenis des Vaderlands, Leiden 1832
3. P. H. Witkamp: Geschiedenis van het Bissdom en de Heerlijkheid Utrecht
4. E. S. van der Haagen: Levens der Heiligen, Kerkvaders en Martelaren, deel I, 1837.

Bisschop Liudger (Ludgerus) en Maarssen

Te Uwer oriëntatie een oud landkaartje uit het boek "Zuilen" door J. E. A. L. Struick, 1973, waarop ook voorkomt Sweser Enghe-Oostwaard-Zuilen en 't Huys te Suylen. Volgens genoemde schrijver, bladzij 14, woonde te Sweserengh een Fries edelman, de grootgrondbezitter Wursing, ook wel Ado genoemd. Omdat met de naam "Eng" hoger gelegen stukken land worden aangeduid, weten wij dat deze bezitting van Wursing een strook land was langs de Vecht, een van die gebieden waarop vooral veeteelt, maar ook op bescheiden schaal landbouw mogelijk was. Behalve dit goed Swesen, waar hij zelf woonde, bezat Wursing langs de Vecht soortgelijke landerijen in Werina of Warion (Loenen), Attingahem, d.i. plaats van Ado, de bijnaam van Wursing, mogelijk Nederhorst den Berg.

Hoe Wursing in deze streken kwam, is een raadsel en zal moeilijk verklaard kunnen worden. Was hij een Friese invaller, die hier bezittingen veroverd heeft, of was hij een plaatselijke figuur die zich bij de Friezen heeft aangesloten? Hoe dit ook zij, bij de veldtochten van de Frankische hofmeier Pippijn II leren wij Wursing kennen als een van de spelers in dit conflict.

Ridder Wursing, vriend en pleitbezorger van de Frankische Christelijke heersers, haalde zich het ongenoegen van Radboud op zijn hals. Hij vluchtte naar Grimoald, dit was de 2e, maar echte zoon van Pippijn en huwde de dochter van Radboud, nl. Theodesinde. Aldus W. Bilderdijk, "Geschiedenis des Vaderlands", 1832.

Koning Radboud ontnam hem zijn familiebezit langs de Vecht, waaronder ook Swesen-Zuilen. Grimoald ontving Wursing aan zijn hof. Spoedig ging de Fries Wursing over tot het Christendom, maar aan terugkeer viel nog niet te denken.

In 714 keerde de fortuin zich tegen de Franken. Pippijn II overleed; de eenheid in het rijk werd verbroken. In 714 is Grimoald te Luik door een Fries vermoord. Wursing is in 718 teruggekeerd in Swesen-Zuilen, dat hem door Karel Martel (een onechte zoon van Pippijn II) geschonken werd, om, volgens de Kroniekschrijver, het Christendom te bevorderen. Hij had relaties met St. Willibrord en via deze Christenzending verkreeg Wursing weder zijn bezitting Attingahem in Friesland als een vooruitgeschoven missiepost, alwaar Bonifacius werkte. Twee kleinzons van Wursing zijn in dienst getreden van de Kerk. Van de ene, Hildegrim, is weinig

bekend. Van de andere kleinzoon Liudger des te meer. Beide broeders werden geboren te Swesen, het latere Zuilen, op het landgoed van hun grootvader.

Liudger is in 744 geboren. Hij is op de kloosterschool geweest van abt Gregorius, een Frankische geestelijke van adellijke afkomst. Liudger vertelt later hoe hij in Utrecht zijn slaapplek had op de zolder van de Salvatorkerk, het tegenwoordige Domplein.

Liudger heeft later een levensbeschrijving gegeven van zijn begaafde leermeester, abt Gregorius. Liudger heeft ook Bonifacius nog gekend als tienjarige knaap en vermeldt ook dit in de levensbeschrijving over Bonifacius. Na Utrecht gaat Liudger ter verdere voltooiing zijner studie naar York, de Kathedraalschool aldaar. Hier heeft hij mogen studeren bij o. a. Alcuin, de grote Angelsaksische geleerde, filosoof en theoloog, doch ook staatsman, adviseur van Karel de Grote. Na zijn opleiding te York, vestigde Liudger zich opnieuw te Utrecht waar hij leiding gaf aan de Kloosterschool van 777 tot 784.

Liudger is met zijn broer Hildegrim naar Italië getrokken, naar Rome en de Benedictijner abdij Monte Casino. In 785 keerde Liudger weer terug naar deze streken. In 809 overleed Liudger in Billerbeck en volgens zijn wens werd hij bijgezet in de abdij Wersen bij Essen. Aan deze abdij schonk hij de voorvaderlijke goederen langs de Vecht, nl. Sweser, Attingahem (Nederhorst den Berg) en Werina (Loenen).

Volledigheidshalve ook andere gegevens van de schrijver P. H. Witkamp. De geboortedatum is ook 744 doch de geboorteplaats is Wierum bij Dokkum. In deze geboorteplaats is een dorpskerk gesticht en de afgodstempel te Helwerd bij Tottum (Hunsego) van zijn aanzien beroofd; op 26 maart 809 overleed Ludgerus. Bladzij 152 vermeldt dat het Utrechtse Bisdom van 845 tot 854 door Ludgerus is bestuurd. Op bladzij 508 Geschiedenis van het Bisdom en de Heerlijkheid Utrecht door P. H. Witkamp wordt nog wel melding gemaakt dat het bestuur zo moeilijk werd gemaakt door de herhaalde invallen der Noormannen met hun Viking-schepen.

E. S. van der Haagen schrijft in deel I Levens der Heiligen, Kerkvaders en Martelaren anno 1837, bladzij 488 dat Ludgerus geboren is 26 maart 743 uit een der edelste geslachten van Friesland, doch vermeldt geen plaatsnaam. Wel dat hij als jongeling gestudeerd heeft bij de Bisschop van Utrecht

te Utrecht, nl. H. Gregorius, later bij Alcuines te York, stemt ook overeen met de andere boekschrijvers, doch Zuilen of Swesen wordt niet genoemd. Wel echter dat Ludgerus zich persoonlijk moet verantwoorden bij Keizer Karel de Grote. Op Pas-sie-zondag 809 overleed Ludgerus. Hij is te Werden begraven.

Bij het overlijden van zijn eerste leermeester, de H. Gregorius, derde Bisschop van Utrecht in 776 ontving St. Ludgerus van hem het Handboekje van de H. Augustinus. De voormalige St. Ludgeruskerk te Zuilen heeft in 1965 een relikwie gekregen van het gebeente van St. Ludgerus, geplaatst in een

schrijn welke vier gebeurtenissen uit zijn leven weergeven, nl. :

1. Zijn moeder valt kort voor de geboorte van Ludgerus in een scherpe paal en wordt gewond in huis gedragen. Zij geneest en kort daarop wordt Ludgerus geboren.
2. De genezing van een blinde zanger, zijn vriend Bernlef, die, nadat hij kon zien, de Psalmen vertaalde en vertolkte.
3. Visioen van een later te gebeuren inval der Noormannen.
4. De Kerk van Werden waar Ludgerus is begraven.

J. van Veldhuizen.

Koninklijke rijtuigfabriek in Maarssen!

Industrie te Maarssen in vorige eeuwen

De kern van Maarssen was in de tweede helft van de 16de eeuw en in de 17de en 18de eeuw, economisch gezien, voornamelijk een voorzieningscentrum voor de bewoners van Huis ter Meer, Bolestein, Goudestein en de vele buitenverblijven langs de Vecht. Zij waren de broodheren van Maarssense tuinlieden, dienstboden, bakkers, timmerlieden, hoefsmeden, schippers en loodgieters.

Wel is waar was er eeuwenlang, tot het begin van de 19de eeuw, een bierbrouwerij bij de Kaatsbaanbrug, op de plaats waar nu de Rooms Katholieke kerk staat, zo ook een scheepstimmerwerf aan het begin van de Binnenweg, vele generaties eigendom van de familie Van Hulst, maar deze bedrijven boden slechts aan enkele Maarssenaars een middel van bestaan. Ook de steenoven van Goed ten Bosch aan de Zandweg, tegenover de voormalige van Lingbrug, verschaft slechts aan weinigen werkgelegenheid. In de negentiende eeuw was er op de Lange-gracht een tapijtfabriek in één van de twee belendende herenhuizen van Hoornoord (nu: Nonnerie), en aan het eind van de Lange-gracht, vlak bij de Schoutenbrug, een azijn-fabriek, die beheerd werd door de gemeentesecretaris A. de Geer; maar van industrie met nationale betekenis was geen sprake. Eerst na het graven van het Merwedekanaal in 1890 en na de ontwikkeling van het spoorwegverkeer, als een regelmatige aan- en afvoer van grondstoffen en industrie-produc-

ten gewaarborgd is, kan de industrialisatie in Maarssen een aanvang nemen. Pas dan zijn er voldoende levenskansen voor de grote bedrijven als Kininefabriek, Bammens en Twijnstra.

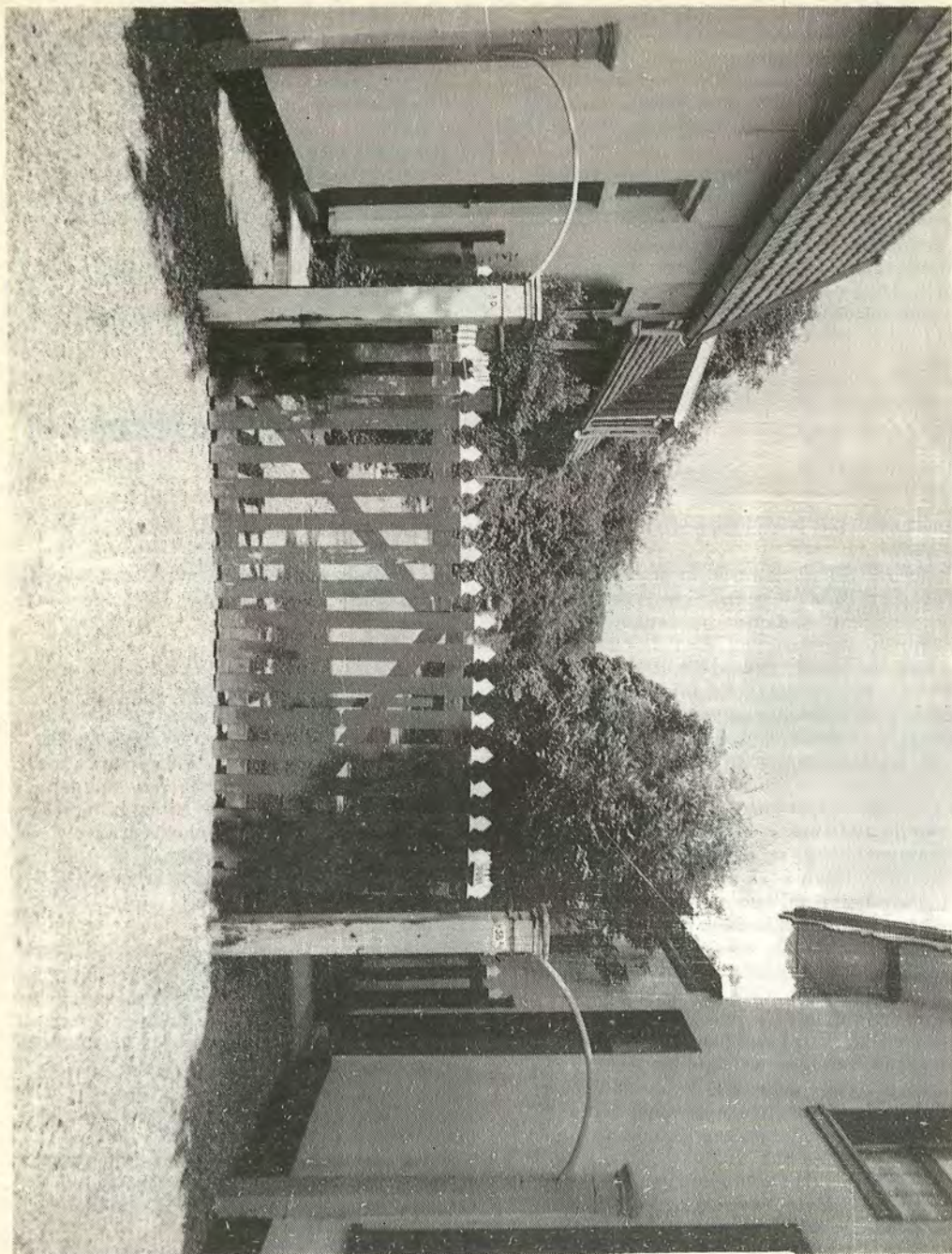
Toch "groot-industrie" in het midden van de vorige eeuw?

Op 25 augustus 1923 was er in de Openbare School te 's-Graveland een tentoonstelling van schilderijen, etsen en voorwerpen uit de verzameling van Jhr. Six van Kromade. Hieronder bevond zich een lithografie voorstellende een Koninklijk Spoorwegrijtuig met de titel: "Opgedragen aan Z. M. den Koning der Nederlanden door G. Soeders, Hofleverancier te Maarssen, provincie Utrecht".

Er moet dus in Maarssen een rijtuigfabriek geweest zijn, die zo belangrijk was, dat een van de vele spoorwegmaatschappijen uit de vorige eeuw, daar namens Koning Willem II of III een opdracht plaatste voor het bouwen van een koninklijk spoorwegrijtuig.

Een van de gebroeders Heek, die voor 1910 aan de Breedstraat een boek- en papierhandel hadden en uitgevers waren van: Het Nieuws van Maarssen, een advertentieblad, schreef over de geschiedenis van Maarssen in een dictaat-cahier, dat op de Oudheidkamer bewaard wordt.

Hierin wordt de plaats aangegeven waar de rijtuigfabriek van Soeders gevestigd was, namelijk aan de Zandweg op het terrein van Bloemkwekerij Scholten. Toen in 1961 voor het ketelhuis van Scholten gegraven moest

Dit fraaie houten hek gaf zeer waarschijnlijk de toegang aan naar de Koninklijke Rijtuigfabriek van G. Soeders aan de Zandweg. Volgens de heer H. Scholten die in het huis links woont op no. 39, prijkte voorheen op het hek de naam: Huis ten Bosch. In 1815, toen Huis ten Bosch verkocht werd, viel haar grote tuin in vele stukken uiteen, die even zovele kopers vonden.

worden voor het plaatsen van de olietank, stuitte men op stenen funderingen, die een cirkel vormden met een doorsnede van + 4 meter, zeer waarschijnlijk de basis van een hoge fabrieksschoorsteen van de rijtuigfabriek.

Soeders heeft in het midden van de vorige eeuw een bloeiend bedrijf gehad, waar minstens honderd ambachtlieden werkzaam waren. De fabriek maakte diligences, Utrechtse wagentjes en na 1839 spoorwegwagons. Toen na 1863 met de maatschappij tot exploitatie van Staatsspoorwegen, vele kleine spoorwegmaatschappijen fuseerden,

gingen de opdrachten naar Beynes in Haarlem en naar Hermans in Den Haag. Soeders verplaatste zijn bedrijf toen naar Groningen, waar de Utrechtse wagentjes veel gekocht werden.

De fabriek, Nieuwhoop geheten - nu nog de naam van de villa Zandweg 38 -, werd ingericht voor een werkplaats van landbouwwerktuigen. Dit bedrijf heeft slechts kort bestaan, want nog voor 1880 werd het door een felle, nachtelijke brand totaal verwoest.

Dick Dekker.

Langs Maarssens zuidgrens

De grens van Maarssen met Utrecht wordt gevormd door de Kantonnaleweg of eigenlijk de daar vroeger langs lopende Proostwetering. Deze Kantonnaleweg vormde de verbinding van Maarssen en Zuilen met Vleuten en Haarzuilens. Ter hoogte van de Maarsenbroeksedijk bevond zich een tol. Op 1 mei 1913 werd deze tol voor tien gulden per jaar gepacht door de overgrootvader van schrijver dezes, met de bepaling dat hij tevens de Kantonnaleweg moest onderhouden. Hiervoor ontving hij twaalf cent per werkuur. Dit gevoegd bij het te innen tolgeld, vormde de bron van inkomsten van het vrij talrijke gezin.

De polder de Lage Weide vormde met de Hoge Weide eigenlijk één geheel en behoorde van oudsher tot de stadsvrijheid van de stad Utrecht en had oorspronkelijk gediend als gemeenschappelijke weide voor de Utrechtse burgers, zoals de meentgronden in het Gooi. Het toezicht hierover lag bij de Weigraaf. De gehele weide was in "Viertelen" verdeeld, die ieder apart verhuurd werden. In de loop van de vijftiende eeuw trok de stad de eigendomsrechten aan zich en werden de percelen verkocht. Daar het gebied aansloot bij de lage gronden van Maarssenbroek en alleen maar door de reeds genoemde Kantonnaleweg daarvan gescheiden was, kunnen we ons voorstellen dat de gronden van de Lage Weide niet veel hoger lagen. Dit is trouwens ook te begrijpen, want in feite was het gehele gebied tussen Maarssen en Vleuten een laag deltagebied. Immers door Vleuten stroomde oorspronkelijk de Rijn. De Proostwetering, genoemd naar de hoogste Geestelijke van de Kerk van Oud

Munster in Utrecht, tot welks grondgebied Vleuten behoorde, vormde de verbinding tussen de Rijn en de Vecht. Hierop loosde de Lage Weidese molen, alhoewel het niet onmogelijk is, dat die lozing oorspronkelijk op de Stadswetering geweest is. Deze stadswetering liep langs de Maarsenbroeksedijk, om langs een grote omweg de Vecht te bereiken. Het is dan ook niet onwaarschijnlijk, dat de Lage Weidese molen oorspronkelijk stond schuin tegenover de Maarsenbroeksedijk. Dit zou ook kunnen verklaren, waarom het huis tegenover deze dijk (nu genaamd "De Uiver") vroeger het "oude molenhuis" genoemd werd. En ook verklaren, dat een stukje grond, ongeveer 100 meter ten westen van het huis, bij dit molenhuis behoorde. Ondergetekende die in dit huis geboren is, herinnert zich de situatie nog heel goed. W. A. G. Perks noemt in zijn boek "Zes eeuwen molens in Utrecht" als plaats van de molen, de uiterste noordhoek van de stadsvrijheid aan de Proostwetering. Deze plaats komt overeen met de plaats waar nu nog het gemaal staat, dat in 1863 als Stoomgemaal daar gebouwd is en later vervangen werd door een dieselgemaal. Het boek vermeldt niet dat de molen eerst op een andere plaats gestaan zou hebben. Wel, dat de molen enkele malen vernieuwd is en éénmaal tot de grond toe afgebrand. Dit laatste gebeurde in 1862 op 21 oktober. De molenaar zou de brand eerst niet gemerkt hebben, omdat hij op zijn boerderijtje op enige afstand van de molen verbleef. Dit huis werd in de omgeving steeds genoemd "De Kwakel", naar een bruggetje dat men over moest om vanaf de Kantonnaleweg het huis te bereiken. Na

de triomfantelijke vlucht van het K. L. M. vliegtuig "De Uiver" werd het huis aldus gedoopt. Het terrein aan de Noordzijde van de Kantonnaleweg behoorde tot de buitenplaats Opburen. In 1854 was de eigenaar ervan de heer Jonckheere in conflict gekomen met het polderbestuur omdat hij op zijn terrein een bos had laten aanleggen en hierdoor de vrije windvang belemmerde. Enkele jaren tevoren had het Provinciaal Bestuur een verordening afgekondigd ter verzekering van de vrije windvang voor poldermolens. Een en ander werd in der minne geschikt.

Wanneer de eerste molen gebouwd is, weten we niet; het moet reeds heel vroeg geweest zijn, want in 1593 werd door het waterschapsbestuur besloten het oude hout van de molen ten profijte van het gemene (gemeenschappelijke) land te verkopen. Reeds in 1608 was de molen alweer aan vernieuwing toe. Doch pas in 1614 wordt de nieuwe molen gebouwd. Er werd toen een huisje voor de molenaar naast gebouwd. Dit zou dus mijn theorie van de molen aanvankelijk bij het oude molenhuis (De Kwakel) bevestigen. De molenaar werd steeds voor de duur van één of meer jaren aangesteld. In 1655 werd dit echter een zes-jarig contract. Wouter Dominicus nam toen

het malen op zich tegen een vergoeding van 48 gulden per jaar. Hij had echter geen vrij wonen, want voor zijn huisje moest hij 36 gulden per jaar betalen. Daarbij moest hij ook nog de kade onderhouden. Hij moet dus wel een bijverdienste gehad hebben. Waarschijnlijk zal hij in de omgeving bij een boer gewerkt hebben. Ook leverde de visvangst nog wel het één en ander op, vooral de palingvangst, als er 's nachts gemalen werd, want paling zwemt 's nachts met de stroom mee. Hij had ze dus eigenlijk maar voor het opvangen. Het gebeurde wel, dat in één enkele palingnacht ruim honderd pond paling gevangen werd.

Tijdens de Franse overheersing in 1672 werd er een extra bewaking ingesteld, die echter niet kon verhinderen, dat de Fransen er met de zeilen van de wieken vandoor gingen.

R. Pos.

Literatuur

"Zes eeuwen molens in Utrecht", van W. A. G. Perks. Uitg. Het Spectrum, Utrecht.
 "Van gemeene weide tot waterschap, over de Hooge en Lage Weide bij Utrecht", van Dr. A. Johanna Maris in Jaarboekje van "Oud Utrecht" 1942.

Een lijst van jaartallen over Maarssen 3

- 1527 Het "Huys te Maarssen", ook genaamd Zuylenburch, wordt aangevallen door een bende uit Breukelen; Steve van Nyevelt sneuvelt met vele onderhorigen (zie III, 1. C. W. v. Bloemendaal).
- 1654 Portugese joden stichten een huissynagoge in het pand "Hogesant" aan de Breedstraat. Die synagoge is gehandhaafd tot 1718.
Hoe kwamen Portugese joden hier. Omstreeks 1490 werden de Joden uit Spanje verdreven en velen zochten een toevlucht in 't buurland Portugal, maar in 1498 moesten ze ook dat land verlaten; degenen die hier kwamen, waren meestal zeer welgesteld en/of goede handwerkers. Namen als Teixeira, Pinedo, de Sandra, Dias, Mendes e. d. herinneren aan hun zuidelijke afkomst.
- 1672 Dit jaar is bij vrijwel iedere Nederlander bekend gebleven als: het rampjaar. Engeland, dat hevig afgunstig was op de Hollandse heerschappij ter zee, verklaarde ons de oorlog. Het had een aanvallend verbond gesloten met Frankrijk (Lodewijk XIV) en met de bisschoppen van Münster en Keulen. Deze waren namelijk in strijd met de aartsbisshop van Utrecht. En Lodewijk XIV zag zijn veroveringsplannen steeds gedwarsboemd door de Nederlanden, vooral door onze staatsman Johan de Witt. We zouden nu van alle zijden tegelijk worden aangevallen. Zo vielen Franse troepen Nederland binnen en verwoestten enorm veel. Wat heeft Maarssen daar voor deel aan gehad? Wel: Kasteel Zuylenburch (Ter Meer) werd in de as gelegd; ook Cromwijck en Nijenrode en meerdere landhuizen. - Gelukkig konden nog meer verwoestingen voorkomen worden door pastoor Jacob van Bijleveldt (niet te verwarren met een veel latere deken Willem van Bijleveldt te Maarsse).
- + 1680 Deze pastoor B. bouwt een R. K. schoolkerk in Maarssenbroek, aan het eind van de Zijlweg (later boerderij van Van Deijl). Deze schoolkerk heeft lang dienst gedaan (70 jaar) en voor grote omtrek: Breukelen, Lage Wei, Tienhoven en zelfs Westbroek.
- Jacob van Bijleveldt kocht daarvoor van Jonkvrouw Johanna van Zuylen van Nyevelt, als persoonlijk bezit, een "huysinghe + grond + erve" genaamd Beresteyn. Dit was een vrij groot gebied tussen Maarssenbroek en de Vecht. Later werd daar, met toelating van de overheid, een kerk gebouwd (1752). In 1839 werd door dat gebied de spoorlijn aangelegd, en in 1890 het kanaal gegraven (de "Keulse Vaart"). Het deel, waar nu het R. K. kerkhof gelegen is en het openbare, met de boomgaard tot aan het perceel van de familie Plomp was tesamen toch slechts een klein deel van Beresteyn. De kerk op Beresteyn is tot 1885 parochiekerk van Maarssen gebleven.
- 1702-1705 Het Huis ter Meer herbouwd door Maximiliaan van Lockhorst. Zie gravures van H. de Leth, uit + 1740.
- 1708 Jan Rotgans, wonende op het herbouwde Cromwijck, maakt een lang gedicht over de kermis te Maarssen en over het kaats- en kegelspel op de Kaatsbaan. Daaruit blijkt:
1. de kermis te Maarssen diende voor meer dorpen uit de omtrek; M. zal dus het grootste dorp geweest zijn.
 2. de Kaatsbaan was nog speelveld, aan weerszijden onbebouwd. Alleen de hoekhuizen bij de brug schijnen al te bestaan.
 3. nauwkeurig wordt de kleding besproken van verschillende standen van toen (zie III, 1 en 2 door D. Dekker).
- 1720 Portugese Joden kopen "Klein Vechtevoort", gelegen aan de Breedstraat (tegenover Vechtevoort).
- 1732 De "Annenhof" gebouwd (later genaamd Mariënhof, bewoond door schilder Van Leusden).
- 1752 Kerk op Beresteyn gebouwd, onder kapelaan-pastoor Fröhlig (+ 1760). Dit bleef de parochiekerk tot 1885.
- 1785-88 Rumoerige tijd voor Maarssen, in verband met de binnenlandse strijd tussen Prinsgezinden en Patriotten. Vooral na aankomst van Pruisische soldaten, die door prins Willem V te hulp geroepen waren. Telkens inkwartiering en... nogal vreemd! Eerst patriottische troepen

- onder generaal Van Salm; tevens van gevangen-genomen Pruisen. Dezen werden meest "opgeborgten" in leegstaande grote huizen.
- 'n Jaar later kreeg o. a. Maarssen de verzorging en behuizing van patriotten, die door de Pruisen waren gevangen genomen.
- 1787 De Vechbrug (toen nog met één klep) vernield door Van Salm, om de komst van de Pruisen te vertragen (zie III 1, D. Dekker).
- 1795 Nederland (ook Maarssen) wordt weer de dupe van een internationale toestand: De Fransen trokken wéér Nederland binnen, nu als een slordige, slecht bewapende troep (Ze werden hier sansculotten genoemd, dwz. broeklozen). In Maarssen werden zo als elders bepalingen uitgevaardigd en uitgevoerd, die de toestand sterk veranderden:
1. de wet werd "verzet". Dat wilde zeggen: Schout en schepenen werden afgezet en vervangen door Fransgezinden.
 2. de vroedschap heette voortaan de municipaliteit.
 3. er mocht niet meer in de kerken begraven worden, en geen kerkhoven meer naast de kerk worden ingericht.
 4. alle officiële stukken en later de kranten, moesten in 't frans gaan verschijnen. Vandaar nog de honderden woorden van Franse afkomst, nu nog in gebruik.
- Over die tijd schreef de heer D. Dekker in III 1 van de Historische Kring.
- 1810 Het "Koopmanshuis" op de Lange Gracht, reeds daterend van de Noormannentijd, wordt verkocht aan bakkersfamilie Peeters (zie art. II 4 van J. v. Veldhuizen).
- 1810-1840 Maarssen verliest verscheidene buitenplaatsen en hofsteden door een 19e-eeuwse sloopwoede. Zo gaan o. a. verloren: Huize Elsenburg; niet te verwarren met de boerderij Elsenburg van Verwey, aan de Klokjeslaan! Daelwijk, Vechtleven e. a.
- 1823 De Vecht wordt plaatselijk verbreed. Maarssen krijgt een dubbele klepbrug.
- 1825 Opening van een "dag- en kostschool voor jonge heeren", in gebouw Nieuw Vechtevoort aan de Breedstraat. Hoofd de heer J. Broedelet. School bestond tot 1891.
- 1828 Pastoor Willem H. Bijleveld legt eerste R. K. begraafplaats aan bij Berestein (In 1879 vergroot naar noordzijde, tijdens deken Essink).
- 1835 Endelhoven wordt gekocht door mej. Maria Dommer (van J. v. d. Andel). Endelhoven gaat dienen als verzorgingshuis van zes arme vrouwen van de R. K. parochie. Mej. Dommer verzorgt ze zelf, met behulp van 1 helper.
- 1839 De spoorlijn Amsterdam-Utrecht wordt gelegd als 2e lijn. De eerste was, ook in 1839, van Haarlem naar Amsterdam. Maarssen kreeg dus zijn spoorwegstation.
- 1843 Mej. Dommer op Endelhoven moet de verpleging der oude vrouwen opgeven; ze draagt haar taak over aan de Eerw. Zusters van O. L. Vrouw te Amersfoort.
- 1845 Endelhoven krijgt een schuithuis aan de Vecht. De Zusters en leerlingen moesten steeds overgezet worden naar de kerk op Berestein. In dit verband geef ik u, lezers, een geschiedenis door, die mij verteld werd door mijn moeder, die nog school gegaan heeft op Endelhoven en er jaren later, zelf nog les gegeven heeft. Er moet eens een zeer vrome zuster geweest zijn, die zózeer in gebed verzonken was, dat zij niet bemerkte, hoe zij naast de veerpont op het ijs stapte, dat al in dooi verkeerde. Als door een wonder kwam ze ongedeerd over zinkende ijschotsen aan de overkant, tot stomme verbazing der andere zusters. Men gelove hiervan wat men wil; het verhaal was zeer bekend.
- 1856 Jhr Mr Joan Huydecoper wordt burgemeester.
- 1857 Endelhoven wordt tevens een meisjespensionaat (tot 1869).
- 1866 De Gemeente Maarssen koopt de gehele Breedstraat, tot dusver eigendom van het Kerkbestuur der Ned. Herv. Kerk, voor de somma van één honderd gulden. Op de Breedstraat stonden toen nog 13 iepen (zie art. II 1 door D. Dekker).
- 1866 De raad van Maarssen beslist, dat het Vechtwater te onzuiver is voor drinkwater. Er moeten 3 pompen geslagen worden:
- a. aan de Breedstraat
 - b. aan de Schoutensteeg
 - c. aan de Diependaalse dijk.
- 1867 De pompen komen tot stand; dit is mede te danken aan een gift tot dat doel zijnde f 165. -, van burgemeester Huydecoper.
- 1869 Het meisjespensionaat op Endelhoven

- wordt parochiale meisjesschool.
Jhr Pabst van Nijeveld wordt burge-
meester van Maarssen.
Arie Dolmans wordt aangesteld als
ambtelijk waagmeester te Maarssen.
(In Maarssveen bestond al eerder zo'n
waag, gevestigd aan de Diependaalse
dijk (in + 1900 tussen stalhouderij
Boot en klompenmakerij Beutener).
Dolmans nam dit waar in het pand
van zijn timmerwinkel, Breedstraat
7, tot 1902. Toen werd het gekocht
door mijn vader B. A. Reith. Er werd
een nieuw huis met winkel gebouwd.
- 1870 Gemeenteschool aan de Breedstraat
in gebruik genomen (zie art. J. Ser-
vaas, I 1).
- 1875 De Bethunepolder wordt drooggemalen.
Enorme moeilijkheden: van omringende
landen en plassen komt geregeld veel
koud water toestromen; maar liefst
zo'n 100.000 m3 per etmaal. (zie art.
Rinsma III 2).
- 1877 Pastoor-deken W. Bijleveld sterft. Hij
wordt opgevolgd door J. G. H. Essink,
met dezelfde titels.
- 1881 De familie Van Voorst van Beest be-
trekt het huis Herteveld (Amsterdam-
se straatweg).
Deken W. Bijleveld had zijn erfenis be-
stemd voor een nieuwe parochiekerk
+ scholen te Maarssen. Tot de erfenis
behoorden boerderijen en uitgestrekte
landerijen, hoofdzakelijk te Oudenrijn
en tevens de door Maria Dommer ge-
schonken bezitting Endelhoven.
- 1882 Met kerkelijke goedkeuring werden
alle bezittingen te gelde gemaakt.
Endelhoven werd voor f 10.500,-
verkocht aan aannemer J. Hageman te
Breukelen.
"Molestein" te Oudenrijn bracht ruim
f 100.000,- op. Voor de opbrengst
werden aangekocht:
a. het logement "De Eenhoorn", gele-
gen aan de Breedstraat (+ brouwerij).
Eigenaar: fam. H. Kok.
b. het goed "Hoornoord". Dit strekte
zich uit van de Lange Gracht tot aan de
Achterdijk, dus langs de gehele zuid-
zijde van de Kaatsbaan.
- 1883 De Zusters van Endelhoven betrekken
Hoornoord. Dit wordt klooster + ver-
blijf van oude vrouwen. Later méér
dan zes. Het heet nu Maria Gesticht.
(zie art. v. Veldhuizen en Dekker, III
2.).
- 1884 Nieuwe R. K. Meisjesschool gebouwd
in de tuin van Hoornoord.
- 1885 De R. K. Kerk aan de Breedstraat ge-
bouwd. Architect Leo Tepe. Stijl:
neo-gothiek. Aannemer: Lambert de
Bont, Bussum.
- 1885-86 Bouw van het postkantoor aan de
Breedstraat. Eerste directeur: Kru-
dop. Deze was reeds postmeester in
het oude "kantoor" in het huis van
(later) veldwachter Feddema.
- 1888 Raad van Maarssen besluit: salaris
van veldwachter Feddema te verhogen
van f 365 tot f 390 per jaar. (Vermeld
meer als curiositeit dan als belangrijk
feit!).
- 1890 Het Merwede kanaal wordt gegraven.
Maarssen verliest het contact met het
station, doordat de draaibrug bijna
doorlopend voor de doorvaart open
moet zijn.
- 1890 Uiterst strenge winter.
- 1892 De ontvangsten aan tolgeden bij de
Vechtbrug lopen zó terug, dat de eige-
naar vergoeding vraagt aan de Gemeen-
te. Het nieuwe Merwede-kanaal is de
schuld.

H. A. Reith.

Nieuwjaarswens in Oud-Zuilen anno 1912

Op Nieuwjaarsmorgen kwamen om 10 uur de jongens en meisjes van 10 tot 14 jaar op het
plein van de Openbare School bijeen om daarna, voorafgegaan door veldwachter Schipper,
naar het Kasteel te marcheren. Hier kregen ze na het uitspreken van: Gelukkig Nieuwjaar,
van de Baron een appel en een twee-en-halve centstuk. Daarna trokken ze naar de Domi-
nee, waar sinaasappels uitgedeeld werden. Vervolgens ging men naar Groot- en Klein
Zuylenburg voor het in ontvangst nemen van een stuiver.
Bakker Lamfers had een extra voorraad krentebollen gebakken, zodat de kinderen nog iets
stevigs te happen kregen, tenzij ze de opdracht hadden de krentebollen voor hun jongere
broertjes en zusjes te bewaren. Bij de heer Voorsteegh kreeg men fruit en bij Weener een
versnapering. Daarna gingen de kinderen weer naar het schoolplein, waar de stoet werd
onthouden. In 1914 kwam door oorlogsomstandigheden een einde aan dit gebruik, dat mo-
gelijk honderden jaren gegolden heeft. Aldus het verhaal van

Mw. Versteegh-Rosseweg.

De beurtschipper in zijn functie als postkantoorhouder te Maarssen in 1825

Als je op zo'n romantisch prentje van een trekschuit de pijprokende beurtschipper aan het roer ziet staan, zou je niet verwachten dat de man zo vele zorgen aan zijn hoofd had. Zijn werk was streng gereguleerd. Als schipper Jan Smit het huisraad van dominee Koorders naar Kockengen wil vervoeren, waar de laatste als predikant beroepen is, dan vraagt hij aan een collega om op de dag van verhuizing tevens zijn passagiers en goederen mee te nemen. Neen, zegt het gemeentebestuur. Smit moet dominee Koorders maar verhuizen op een dag, als hij een rustdag heeft of aan een collega-schipper vragen of deze zijn rustdag wil gebruiken om Smit's dienst over te nemen. De verhuizing van predikant Koorders wordt uitgesteld. En in de raadszitting van 6 december 1824 wordt schipper Jan Cornelis Kat op aanklacht van beurtschipper Pieter Sijpestijn veroordeeld tot het betalen van een boete van zeven gulden, omdat hij tegen het reglement op de veer- en vrachtlonen een buitenvracht had gedaan, die van rechtswege schipper Sijpestijn toekwam. Maar de meeste zorgen in 1825 waren een gevolg van al die klachten over de slechte bezorging van brieven en pakketten. Er lag zelfs een brief op het bureau van de Schout, waarin enkele ingezetenen vroegen om een postkantoor in Maarssen. Het was de schippers duidelijk geworden dat vele klachten gegrond waren, maar een postkantoor dat zou betekenen dat hun inkomsten sterk zouden dalen! De gemeenteraadsvergadering van 9 juni 1825 zou de beslissing brengen. En, gelukkig voor de beurtschipper, de raad meent dat de dagelijkse dorpsschuit niet minder "gerievend" werkt dan een postkantoor. De beurtschippers krijgen nieuwe instructies met de opmerking erbij, dat zij bij niet nakomen van hun verplichtingen aangeklaagd zullen worden als onwilligen bij H. H. Gedeputeerden Staten van de Provincie Utrecht. Die instructies verschaffen ons inzicht in de wijze, waarop het postverkeer was geregeld. Zo moesten de schippers varende op Amsterdam en Utrecht iedere dag binnen 2 uren na aankomst in die plaatsen, de brieven en pakketten bestemd voor ingezetenen in die plaatsen aan huis bezorgen en de brieven en pakketten bestemd voor elders in het

land aan de postkantoren afgeven. De schippers varende op Utrecht moesten de post voor Maarssen tegelijkertijd meenemen en de schippers varende op Amsterdam, die 's nachts op de ligplaats aldaar overbleven, moesten zich de volgende dag om 12 uur op het postkantoor vervoeven voor de post bestemd voor Maarssen. Zo was het eigenlijk al vele jaren gegaan. Maar er kwam een nieuwe instructie bij voor de Zon- en feestdagen met betrekking tot de post van en naar Utrecht. Op die dagen moesten de schippers die op Utrecht dienst hadden "iemand van hunnentwege" naar Utrecht laten gaan om post te brengen en te halen bij het postkantoor te Utrecht. De post voor Maarssen moest dezelfde dag, dus Zondagsdienst, aan de huizen der ingezetenen tegen de gewone port worden bezorgd. Onze beurtschippers, die aan de Langegracht en Schippersgracht woonden, mochten eisen dat de post die zij moesten vervoeren, voor 10 uur 's morgens aan hun huizen werd afgegeven. Het gemeentebestuur meende dat op deze wijze het postverkeer goed geregeld was. Enige maanden later kwam er een brief van de burgemeester van Amsterdam, waarin deze zich beklagde over het eigendunkelijk gedrag van de beurtschippers uit Maarssen, die herhaaldelijk geweigerd hadden de aangewezen ligplaats te gebruiken en liggelden te betalen. Ook weigerden ze hun akten van beurtschipper te tonen als daarom gevraagd werd. Geen klacht over postbezorging maar wel weer een berisping van de Maarssense gemeenteraad.

Dick Dekker.

VERBETERINGEN

In het artikel over de "Dijk in Questie" in ons vorige nummer komen een aantal hinderlijke zetfouten voor. U gelieve te lezen op:

blz. 46, linkerkolom, 8e en 18e regel v. b. : Barrenevelt i. p. v. Barrenvelt.

24e regel v. o. invullen na Utrecht: en geda-teerd 1753.

22e regel v. o. : als i. p. v. was.

blz. 48, rechterkolom, 2e regel v. b. en weg-laten. 13e regel v. b. : gerequireerdens i. p. v. gereluireerdens.

Hofman.

Wilt U...

- een huis, bungalow, flat of boerderij kopen of verkopen?
- een taxatie laten verrichten door beëdigde taxateurs?
- een passende verzekering sluiten?
- een financiering of hypotheek nemen?
- of alleen een persoonlijk advies over deze zaken?

makelaardij in onroerende goederen bv
raadhuisstraat 21a maarssen tel 03465 - 64644
duivenkamp 739 maarssenbroek tel 03465 - 67791

UW MAKELAAR

radio- en tv - speciaalzaak

B. Huis in 't Veld - Diependaalsedijk 1

Maarssen - Telefoon 03465 - 2081

**Goud en zilver kopen
is een kwestie van
vertrouwen!**

**KIES DAAROM:
JUWELIER - HORLOGER**

Kaatsbaan 28 - Maarssen - Telefoon 03465 - 1806

Ford Dealer in de Vechtstreek

OOK VOOR A-1 GEBRUIKTE WAGENS

BREUKELLEN
STRAATWEG 109
TEL. 03462 - 1745

MAARSSSEN
STRAATWEG 2-4
TEL. 03465 - 2541

Autobedrijf Roeleveld BV
